UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA BARCELONATECH

Acord en referència a la Càtedra de Programari Lliure

Acord CG/2026/01/09, de 18 de febrer de 2026, del Consell de Govern, pel qual s'aprova l'acord en referència a la Càtedra de Programari Lliure

Gerència

- Document amb l'informe favorable de la Comissió d'Economia i Infraestructures de 03/02/2026

Document electrònic garantit amb signatura electrònica amb CSV de la UPC. En podeu verificar la integritat a: seuelectronica.upc.edu
Data de signatura: 04/05/2026 CSV: ItSBtUcDdWmKBEaEPVKS

Càtedra de programari lliure

PREÀMBUL

La Càtedra de Programari Lliure (CPL) ja existeix des del 2008. Es demana continuar amb la tasca que es va començar, aprofitant els recursos que ja tenen assignats, més els que ara existeixen o es puguin aconseguir.

La Càtedra es fonamenta en la necessitat d'assegurar la reproductibilitat científica i la transparència. Tal com mostren Ince et al. (2012), el programari és actualment un component integral tant en la docència com en la recerca; per tant, l'accés al codi font és l'única via per garantir la verificabilitat dels resultats en enginyeria. En aquest sentit, la Càtedra no només promou una eina tecnològica, sinó un canvi de paradigma cap a la innovació col·laborativa Benkler (2006), on el coneixement compartit accelera la resolució de problemes complexos en l'enginyeria, l'arquitectura i l'obra civil i permet l'expansió d'aquest model a múltiples àmbits.

Així mateix, utilització d'estàndards oberts i el foment del programari lliure són estratègies clau per reduir els riscos de la dependència tecnològica, obsolescència programada o la captivitat a productes i proveïdors, Nyman et al. (2013). En un context on el BIM (Building Information Management), GIS (Geographic Information System) i la digitalització de la indústria són centrals, la Càtedra vol impulsar la interoperabilitat documental i l'ús d'estàndards de manera que el professional no perdi la governança sobre el seu treball. D'aquesta manera, es garanteix que la propietat de les dades i la capacitat d'innovar romanguin en mans de la societat, assegurant una sobirania tecnològica real que és, en darrera instància, un pilar per a una democràcia digital sostenible.

MISSIÓ

La Càtedra de Programari Lliure té com a missió promoure, impulsar i consolidar l'ús, el desenvolupament i la difusió del programari lliure i de codi obert en l'àmbit acadèmic, científic, social i productiu. Ho fa, fomentant els valors de la col·laboració, la sobirania tecnològica, l'accés obert al coneixement i la innovació responsable, tot contribuint al desenvolupament d'una societat digital més justa, sostenible i democràtica.

VISIÓ

La Càtedra de Programari Lliure vol esdevenir un referent tant dins com fora de Catalunya en la recerca, la formació i la transferència de coneixement en programari lliure, tecnologies obertes i sobirania tecnològica. Vol actuar com a espai de trobada entre universitats, centres de recerca, administracions públiques, empreses i comunitats, amb la voluntat d'impulsar ecosistemes oberts d'innovació i d'incidir en les polítiques públiques, tecnològiques i educatives del país. La Càtedra es constitueix com una estructura estable de col·laboració per donar suport als reptes tecnològics actuals des d'una perspectiva de coneixement obert.

Document electrònic garantit amb signatura electrònica amb CSV de la UPC. En podeu verificar la integritat a: seuelectronica.upc.edu
Data de signatura: 04/05/2026 CSV: ItSBtUcDdWmKBEaEPVKS

OBJECTIUS

Els objectius que desenvolupa la Càtedra, alineats amb la missió, visió i valors de la UPC[1], són:

Objectius generals

- Fomentar la cultura del programari lliure, el coneixement obert i la sobirania tecnològica en tots els nivells educatius i professionals.
- Impulsar la recerca i innovació basades en tecnologies obertes.
- Afavorir la transferència de coneixement i tecnologia cap a la societat i el teixit productiu.
- Contribuir a la sobirania tecnològica en l'ús ètic i responsable de la tecnologia.

Objectius específics

- Desenvolupar activitats formatives (cursos, seminaris, tallers i jornades) sobre programari lliure i codi obert.
- Promoure projectes de recerca i desenvolupament que utilitzin o generin programari lliure.
- Donar suport a l'estudiantat, personal docent i investigador, personal tècnic de gestió d'administració i serveis, i professionals en l'ús i en la contribució a comunitats de programari lliure.
- Establir col·laboracions amb institucions públiques, empreses i entitats socials interessades en tecnologies obertes.
- Difondre bones pràctiques, casos d'èxit i resultats de recerca mitjançant publicacions, esdeveniments i canals oberts.

En virtut de tot això, el Consell de Govern de la UPC formula el següent:

ACORD

Reactivar la càtedra de programari lliure de la UPC d'acord amb l'exposat en aquest document, que serà liderada per un PDI amb els drets i obligacions que determini la normativa d'aplicació vigent.

Barcelona 18 de febrer de 2026

REFERÈNCIES

Benkler, Y. (2006). The wealth of networks: How social production transforms markets and freedom. Yale University Press.

Ince, D. C., Hatton, L., & Graham-Cumming, J. (2012). The case for open computer programs. Nature, 482(7386), 485-488. https://doi.org/10.1038/nature10836

Nyman, L., & Lindman, J. (2013). Code Forking, Governance, and Sustainability in Open Source Software.

[1] https://www.upc.edu/ca/la-upc/la-institucio/valors

Document electrònic garantit amb signatura electrònica amb CSV de la UPC. En podeu verificar la integritat a: seuelectronica.upc.edu
Data de signatura: 04/05/2026 CSV: ItSBtUcDdWmKBEaEPVKS